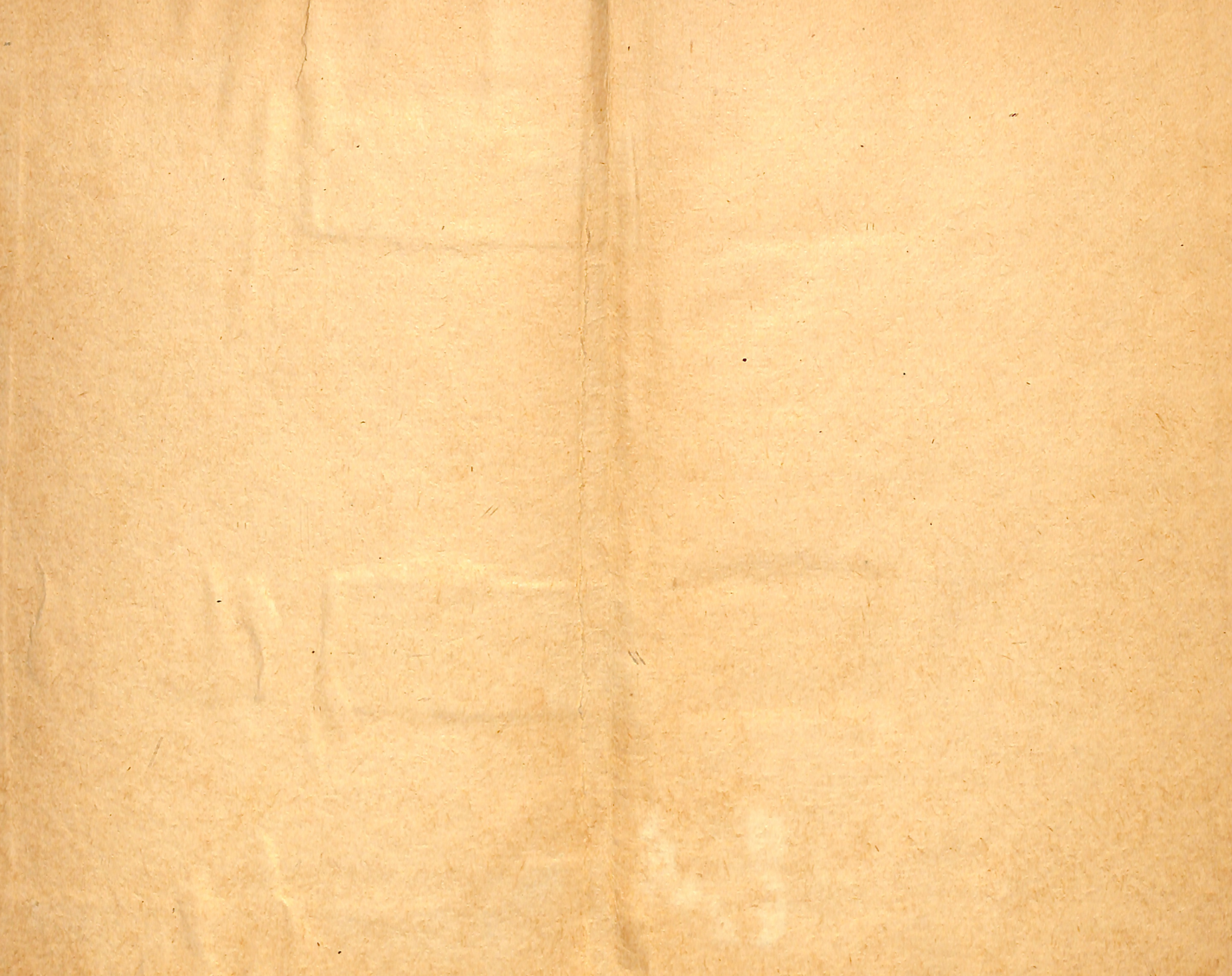

2012

2314

9(47925
9-24

LnGmng
1907

107- 279.

ԾՐԱԳԻՐ

ԵՒ

ԿԱՆՈՆԱԳԻՐ

(76)

ԳԱՂԱՓԱՐԱԿՅԱԿԱՆ

ՄԻՈՒԹԵԱՆ

224

(ԱՐՄԵՆՈ-ՄԻՈՒԹԵՆԱԿԱՆ ՄԻԱՅԵԱԼ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԻՒՆ)

2004

ԼՕՆՏՕՆ

1907

2012

3147.925

4-24

ԳԴՐԱԴԾ

44

ԳԴՐԱԾՈՄԱՄ

ԳՐԱԾՈՒՄԻ ՄԱՍԻՆ

ԳՐԱԾՈՒՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍԲ

ՅԱՌԱԶԱՐԱՆԻ ՏԵՂ

Ըստ մեզ, Հայկական դատը կամ, առելի մասնաւորելով և ճշգրտելով զայն, Տաճկահայ դատը ուղղակի և էականապէս քաղաքական մի դատ է, այսինքն որ նա իր գրական լուծման և իրագործման մէջ ուրիշ բան չունի անմիջականապէս տալու հայութեան, բայց եթէ մի ազգի յարատեւ գոյութեան ու անհատականութեան առաջին անհրաժեշտ պայմանը եղող սեփական քաղաքական իշխանութիւնը, որմէ նա վաղուց զրկուած է պատմական հանգամանքներու բերմամբ: Ուրիշ խօսքով, և առելի բացորոշ դնելով խնդիրը, Հայկական դատը ուրիշ կերպով չպէտք է հասկանալ, բայց եթէ Տաճկական Հայաստանի ազատութիւնը Տաճկական իշխանութեան լուծէն և զայն դնելը ինքնուրոյն, անկախ, սեփական հայկական իշխանութեան տակ: Դեռ անմիջական խնդիր չէ գիտնալ թէ այդ իշխանութիւնը ի՞նչ ձեւի տակ պէտք է արտայայտուի այդ դատի յաջող լուծման պարագային, թէ արդեօք այդ իշխանութիւնը ներկայացնող կառավարութիւնը պէտք է միապետական լինի թէ հանրապետական, ոչ, այս ձեւերը երկրորդական են գեւ. մեզ համար անմիջական խնդիրը, որ պէտք է լուծուի, նոյն այդ ազատութիւնն է օտարի լուծէն և ամփոփուելը հայկական ազատ հայրենիքի մէջ — Հայաս-

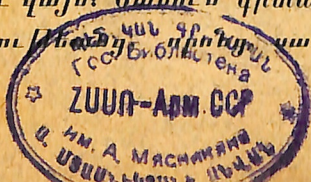
տանի մէջ — անկախ և ինքնուրոյն Հայ-ազգային իշխանութեան տակ, ինչ ձեւով ալ լինի սա արտայայտուած:

Այդպէս է, ըստ մեզ, հայկական դատի իմաստը. այդպէս պէտք է, կը կարծենք, հասկանալ զայն և ոչ ուրիշ կերպ: Այդպէս է նա պատմականօրէն: Այդպէս է նա և այժմ տղգային հոգեբանութեան մէջ և ոչ ուրիշ կերպ: Չեւր բերելով կորսուած բաղաբական իշխանութիւնը՝ Հայ ազգը տէր պիտի դառնայ ինքնիրեն և միահեծան տնօրէնը իր բաղբին: Նաեւ, բաց ի ագկէ, պիտի կատարէ այդու ազգային բարոյականի մի գերազանցապէս վսեմ գործ — նա պիտի խզէ ստրկական կապերը, որոնցմով կապուած է նա դարերէ հետէ իր տիրապետողին, և պիտի վերըստանայ ազգային երջանիկ հպարտութիւնը: Նա, մէկ խօսքով, պիտի լինի մի անձնաւորութիւն, այսինքն ինչպէս մէկը՝ որ գերիշխան տէր է իր կամբին և իր շարժումներուն: Եւ այս է, ըստ մեզ, գերագոյն բարիքը, որուն մի ազգ պէտք է ձգտի ամեն բանէ առաջ:

Այսպէս չհասկացուեցաւ, սակայն, դժբաղդաբար, հայկական դատը, հէնց սկիզբէն, այն յեղափոխական խմբակցութիւններէն, որոնք կադմակերպուեցան՝ կոչում տալով իրենց գործնական լուծում բերելու այդ դատին: Եթէ եղաւ իսկ մտքերու մէջ այդ հասկացողութիւնը՝ կողմնակի գաղափարներ չուշացան գալու՝ մթազնելու, նըսեմացնելու և, ոմանց մէջ, նոյն իսկ իսպառ ոչընչացնելու զայն: Յանուն գիտական հոշակուած վարդապետութեան, որոնք իրենց սակայն, գիտակա-

նութիւնը կը մնայ միշտ ապացուցանելի, հայկական դատը — այնքա՛ն պարզ և յստակ պատմութեան և ժողովրդային առողջամտութեան առաջ — մերկացաւ իր զուտ բաղաբական զգեստէն և հագուեցաւ տնտեսական զգեստ նոյն այդ յեղափոխական քարոզիչներէն: Տնտեսականով սկսան ամեն ինչ բացատրել և տնտեսականով ալ վերջացնել. բաղաբականը վտարուեցաւ. յետին պլանի վերայ, մինչեւ աննշմարելի լինելու աստիճան... : Սա մի մուլար ծայրայեղութիւն էր, որուն մէջ հաճոյացաւ երկար ժամանակ հասարակական-յեղափոխական միտքը:

Սօցիալիզմը, սկզբնապէս սոսկ դասակարգային մի խնդիր, որքան ալ համակրութիւն ներշնչէ իր համամարդկային իտէալներով, միանգամայն օտար էր հայկական դատին, որուն նա եկաւ խառնուեցաւ, չգիտենք ինչու, որպէս կողմնակի հոսող մի պղտոր առոյ, որ գայ ու խառնուի մաքուր, յստակ աղբիւրի ջրին: Սա խոշորագոյն սխալներէն էր, զոր գործեց յեղափոխական միտքը: Նա գոյութեան ոչ մի իրաւունք չունէր այն գործին մէջ, որ, ինչպէս ասացինք, էականապէս բաղաբական էր և համազգային և որ ամենեւին չէր կարող հանգուրժել որ և է մասնաւոր, դասակարգային կամ նոյն իսկ համամարդկային բարոյ: Եւ գորա հետեւանքները տուեց ինքը ազգութիւնը և նորա ազատութեան անունով ձեռնարկուած գործը: Նա հէնց սկիզբէն խախտեց յեղափոխական շարժումը իր տեղէն և զայն շեղեց այն գծէն, որով նա պէտք է ընթանար: Շնորհիւ ուրիշ բաղաբիւ մանր ու խոշոր սխալներու,

36911-66

50760-4.7.

այդ շեղումը, այնուհետեւ, զնալով աւելի ու աւելի շեշտուեցաւ, մինչ այն աստիճան որ այսօր այլ եւս յայտնի չէ թէ ո՞րն է եղած նորա սկզբնական մեկնման կէտը և որը՝ ժամանմանը:

Այս կարճ խօսքերու մէջ մենք ամենեւին դիտաւորութիւն չունինք պատմական բնագաւառութիւն ներկայացնելու յեղափոխական մօտիկ անցեալի գործունէութեան մասին և թուելու մի առ մի գործուած բոլոր մանր ու խոշոր սքանչելիքները, այդ չափ հեռուն կը տանէր մեզ: Մենք կ'ուզենք միայն մատնանիշ անել անոնցմէ մէկ երկու կարեւորագոյններու վրայ, որոնք, որպէս սկզբնական մեղքեր, ինքնին բաւեցին հէնց սկիզբէն կատարելու այդ ողբալի շեղումը:

Միւս ամենամեծ սխալը, զոր թոյլ տուաւ իրեն գործել Յեղափոխութիւնը, չբաժնուելով այս կէտի վրայ, պէտք է խոստովանիլ, ազգութեան գրեթէ ընդհանրութենէն, որ մեղսակից է անոր — այդ, ըստ մեզ, օտարի օգնութեան ակնկալութիւնն էր, որուն ակնկառոյց՝ Յեղափոխութիւնը երբէք չըջօրէն խնդիր չարաւ իրեն սեփական ոյժ գոյացնելու անհրաժեշտութիւնը:

Եւրոպական տէրութեանց հաւանական միջամտութիւնը հայկական դատի լուծման մէջ՝ եղաւ մի կատարեալ վարդապետութիւն, որ վերջ ի վերջոյ դարձաւ մի նպատակ, որուն զոհ տրուեցան հաշիւ ու համար չունեցող անձեր, գրամ, ժամանակ և ճիգ...: Յեղափոխութիւնը փոխանակ ձգտելու ապստամբական ոյժ մթերելու, ոյժ, որ ըստ մեզ, միակ լուծող ֆակտորը պէտք է լինէր այդ դատին, ինքզինքը մաշեց անվերջ աննպատակ

տակ գործողութեանց մէջ, հեռանկար ունենալով ոչ սեփական ոյժով յաղթական կանգնիլը թշնամուոյն վերայ, այլ նոյն այդ եւրոպական առեղծուածային միջամտութիւնը իրականացնելը: Միջամտութիւնը չիրականացաւ: Իրականացան միայն, առաջ, չարիքներ և չարիքներ...:

Կը կարծենք թէ, եթէ գործուած սխալները կարող են արդարանալ հասարակական-քաղաքական գործերու մասին եղած սկզբնական տգիտութեան և անփորձութեան առաջ, արդարացում չէ կարող լինել, սակայն, եթէ գործող միտքը չը գիտնայ ինքն իր վրայ անդրադառնալ, ամփոփուիլ, և շարունակէ մնալ կարծրացած միեւնոյն սխալներուն մէջ: Անշուշտ, կարելի չէ պնդել թէ կարելի է միանգամ ընդ միշտ ազատուիլ սխալներու տիրապետութենէն, երբ մանաւանդ խընդիրը բարդ, կնճռոտ հասարակական է. ոչ, ի հարկէ, այդ կը լինէր աններելի, անմիտ յաւակնոտութիւն: Բայց կարելի է, և պարտաւորիչ է, կը կարծենք, հեռու և մօտ անցեալի խրատներով լի պատմութենէն օգտուելով՝ յետ կենալ գոնէ այն խոշոր, այն յայտնի և աչք ծակող սխալներէն, որոնք այլ եւս ակներեւ են և տարրական իմացականութեան իսկ ըմբռնելի:

Եթէ յեղափոխութիւնը, հակառակ վատնուած բարոյական և նիւթական ահագին ոյժին, չտուաւ հայ ազգին այն, ինչ որ նորա դարաւոր բաղձանքն ու իրաւունքն էր, այդ, մեր կարծիքով, ոչ այն պատճառով որ նա անկարող էր սեփական ոյժերով դէմ առ դէմ կանգնիլ թշնամուոյն, այլ պարզապէս այն պատճառով որ նա ենթարկուե-

ցաւ գաղափարային ցրուման, որուն տրամաբանօրէն հետեւեցաւ ուժերու ցրում: Նա հետապնդեց աւելի սկզբունքային, դաւանանքի, վարդապետական խնդիրներ քան մէթոդ եւ տակտիկա՝ գործ դրուելու մի զուտ քաղաքական-ազգային կռուի մէջ, զոր նա ունէր մղելու այնպիսի մի թշնամույ դէմ, որ կը ներկայանար իրեն ամփոփ եւ կեդրոնացած ուժերով:

Արդ, ամեն ուրիշ պայման հաւատարմ ընդունելով, երբ երկու կռուողներէն մէկը կը ցրուէ իր ուժերը, փոխանակ ամփոփելու, կեդրոնացնելու զայնս, նա ճակատագրականօրէն դատապարտուած է պարտութեան: Այդպէս եղանք մենք մեր թշնամույ դէմ: Յրուեցինք մեր ուժերը, մինչդեռ ինքը, թշնամին, գործեց մեզ դէմ միշտ կեդրոնացած, միշտ ամփոփ, միշտ որպէս մի: Այդ պատճառով ալ մենք պարտուեցանք:

Կը մնա՞նք արդեօք միշտ պարտուած: Կը լինինք հարկադրուած միանգամ ընդ միշտ հըրաժեշտ տալու գեղեցիկ յոյսերուն, փայփայուած երազներուն... — Ո՛չ, ի հարկէ:

Մենք չենք անոնցմէ, որոնք յուսահատ են ազգային վերանորոգման: Մենք չենք անոնցմէ, որոնք անհաւատ են սեփական ուժի կարելիութեան եւ սեւեռած կը մնան եւրոպական միջամբտութեան հրապուրիչ, բայց եւ մեղկացուցիչ, գաղափարի վրայ: Մենք, ընդհակառակը, կը հաւատանք որ կարելի է ազգի փրկութիւնը եւ որ այդ փրկութիւնը ուրիշ տեղ չի գտնուիր, բայց եթէ նոյն իսկ մեր սեփական ձեռքերու մէջ, — միայն թէ գիտնանք ամփոփուիլ, կեդրոնանալ մեր թէ

գաղափարային եւ թէ՛ բարոյական ու նիւթական ուժերու արտայայտութեանց մէջ: Մենք կը հաւատանք որ համեմատաբար աւելի փոքր ուժերով կարո՞ղ ենք շահիլ մեր դատը, — միայն թէ չը ցրուենք այդ ուժերը: Դնե՛նք նախ նպատակը այնպէս, ինչպէս նա է եւ պէ՛տք է լինի, այսինքն որ նա զուտ քաղաքական է եւ ազգային, որ նա ուրիշ իմաստ չունի, բայց եթէ օտարի լուծէն, ներկայ դէպքի մէջ, տաճկական տիրապետութեան լուծէն, ազատելը հայ հայրենիքը: Չխառնե՛նք այդ ընդհանուր ազգային նպատակին ո՛ր եւ է օտար վարդապետութիւն, որ մեզ կարող է շեղել մեր հետեւելիք գծէն եւ ցրուել մեր ուժերը, ինչպէս եղաւ մինչ այսօր: Դնե՛նք ապա մեր բոլոր յոյսը, մեր բոլոր հաւատքը մեր սեփական ուժի վրայ, մեր սեփական միջոցներու վրայ: Պատրաստուի՛նք որքան կարելի է ուժեղ, որքան կարելի է ամուր: Հասկանա՛նք միմեանց որքան կարելի է մօտիկ — եւ մենք կը յուսանք որ կարող կը լինինք իրագործել Մեծ Նպատակը:

Յ.յս յոյսերով ու հաւատքով՝ Գաղափարակցական Միութիւնս, կազմուած նախկին Արմենական եւ Միութենական ինքնուրոյն մարմիններէն, համարձակ կ'ընդգրկէ ապստամբական կռիւը աւանդական թշնամույն դէմ, տալու համար Ազգին այն ազատութիւնը, որուն նա դարերէ հետէ կը բաղձայ եւ որուն համար նա տուաւ զոհեր աւելի, որքան գուցէ հարկաւոր չէր...: Իր դրօշին վրայ Միութիւնս չունի զրած ուրիշ նպատակ, բայց եթէ Հայրենիքի ազատութիւնը՝ օտարի ստրկական լուծէն: Իրեն համար ուրիշ ճանապարհ չունի

գծած, բայց եթէ զինեալ և ամուր պատրաստու-
լած ապստամբական ճանապարհը, կրթնած միայն
սեփական ուժին: Իրեն ուրիշ նեցուկ և զօրա-
վիգն չունի, բայց եթէ անխտիր բոլոր ազգին
իրեն մատակարարած ազնիւ, ուղիղ, անձնուէր և
պարտաճանաչ ընտրեալները, բոլոր անկեղծ հայ-
րենասէրները, բոլոր անոնք, որոնք չեն մոլորուած
այս կամ այն օտարոտի հասկացողութիւններով,
որոնք չեն կուրացած կուսակցական և անջատա-
կան մոլեռանդութեամբ և որոնք ուրիշ բան չու-
նին ի նկատի, բայց միայն և մի' միայն բազմա-
շարժար Հայրենիքի ազատութիւնը . . . :

Այս կերպով մենք կը գործենք ասպարէզի վե-
րայ, յուսալից և եռանդուն:

Այս կերպով և կը յուսանք թէ անպատճառ
կը յաղթենք թշնամոյն:

Ք.

3 Դեկտեմբեր 1907.

ԾՐԱԳԻՐ

ԳԱՂԱՓԱՐԱԿՑԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

ՆՊԱՏԱԿ

Միութեանս նպատակն է զինու զօրութեամբ
ազատել Օսմանեան լուծէն Օսմանեան Հայաստանը
և կազմել անկէ բաղադրականապէս ինքնուրոյն,
անկախ և ազատ Հայկական իշխանութիւն մը:

Մ Ի Զ Ո Ց

Միութիւնս իր առաջադրած նպատակը իրա-
կանացնելու համար կ'ընդունի և ի գործ կը դնէ,
որպէս միջոց, նախօրօք և երկարօրէն պատրաս-
տուած զինեալ ապստամբութիւնը:

Ապստամբական ոյժի պատրաստութիւնը կեն-
թադրէ բազմաթիւ զրական պայմաններ, որոնց
գլխաւորները հետեւեալներն են.

ա) Ներքին գաղտնի պրօպականգայի միջոցով
փնտռել գտնել և ի մի հաւաքել, առանց դասա-
կարգային խտրութեան, բոլոր հայ անհատները,
խումբերը կամ խմբակցութիւնները, որոնք վե-
րագրեալ նպատակի և միջոցի վերայ կը դաւանին
միառեսակ համոզում:

բ) Միութեանս անդամակցելու կոչուած տար-
րերը կազմակերպել համաձայն գաղտնապահու-
թեան և կարգապահութեան ամենախիստ սկզբ-
բունքներուն:

գ) Զէնք և զրամ հայթայթել:

դ) Որքան կարելի է մօտիկ և գիտական ճշ-
գրութիւն ուսումնասիրութիւններ կատարել թշնամի

(2)

կառավարութեան ամեն կարգի ոյժերու (գրամական, զինւորական եւն.) ինչպէս նաեւ ապրտամբական վայրերու, գիրքերու, ճանապարհներու և այլ նոյնօրինակ պայմաններու մասին:

ե) Որքան կարելի է զգուշանալ վաղաժամ, աննպատակ և գործը վիժեցնող շարժումներէ, ցոյցերէ և պրօփօկացիաներէ (գրգիռ), և առհասարակ ամեն արարքներէ, որոնք կարող են վնասել փրկութեան գործին:

զ) Ապստամբական ոյժի պատրաստութիւնը անհրաժեշտ պէտք ունենալով որքան կարելի է մեծ խաղաղութեան, պէտք է աշխատիլ ամեն կերպ պահպանել այդ խաղաղութիւնը, առանց որի կարելի չէ ոչ մի լուրջ և արգիւնաւոր յեղափոխական աշխատանք: Ի մասնաւորի, անհրաժեշտ է որքան կարելի է օրինաւոր և նոյնիսկ բարեկամական յարաբերութիւններ ունենալ շրջապատող բոլոր ցեղերու հետ, որպէսզի, եթէ կարելի չէ յուսալ անոնցմէ որ և է մէկի օգնութեան ապստամբական կռուի պարագային, զոնէ թշնամութեան չհանդիպելով՝ ապստամբական գործը չգժուարանայ իր կանոնաւոր գնացքի մէջ:

է) Գաղտնագահութեան և կարելիութեան սահմանների մէջ մնալով՝ գրաւոր և բանաւոր պրօպագանդա ընել կազմակերպութեան շարքերու մէջ, վառ պահել հայրենասիրական ոգին, արծարծել և ամրացնել ինքնապաշտպանութեան զգացումը, անձնուիրութեան և կամաւորութեան ոգին և առհասարակ շեշտել բազաբացիական տռաքինութեան և պարտաճանաչութեան բարձր զգացումներու վրայ:

(3)

Ը) Մահուան պատժի ենթարկել մատնութիւնը եւ դաւաճանութիւնը:

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՍԿԶՐՈՒՆՔՆԵՐ

1. Ամեն Հայ՝ որ կը ներկայացնէ անաղարտ բարոյական, կարող է անգամակցիլ Միութեանս, եթէ լրացնէ հետեւեալ երեք հիմնական պայմանները, որք են.

ա.) Անպայման հպատակիլ Միութեանս բոլոր կանոններուն:

բ.) Կանոնաւորապէս վճարել կազմակերպութեան գանձին կանոնաւորապէս որոշուած անգամակցական տուրքը:

գ.) Ունենալ սեփական զէնք կամ փոխարէն (պէտէլ) հատուցանել զէնքի համար՝ որոշուած գինը: Զերծ կարող են լինել այս պարտականութենէն միայն անոնք, որոնք բացարձակապէս անկարող լինելով վճարել որոշուած տուրքը, անոր փոխարէն սակայն կը մատակարարեն գնահատելի ծառայութիւններ:

2. Բոլոր անոնք, որոնք կը լրացնեն վերոգրեալ երեք պայմանները, կը համարուին Գործօն կամ Բռն անգամներ, որոնց ամբողջութիւնը կազմակերպուած ստորեւ վայր բերուած Վարչական-կանոնագրական հիմնական սկզբունքներու վրայ, կը կազմէ Գաղափարակցական Միութիւնը:

3. Բոլոր անոնք, որոնք չենթարկուելով հանգերձ Միութեանս կանոններուն՝ կը նպաստեն, սակայն, յօժարակամ անոր զարգացմանն ու զօ-

(4)

բութեանը թէ՛ բարոյապէս իրենց խորհուրդներով եւ թէ՛ նիւթապէս՝ վճարելով որոշուած անդամակցական տուրքը, կը համարուին հասնակիր կամ քաջաշէրոյ անդամներ:

Համակիրներու շարքին մէջ, եւ միմիայն համակիրներու շարքին մէջ, կարող են մուտ գտնել նաեւ իզական սեռին պատկանող անհատներ:

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԳՐՈՒԹԻՒՆ

Միութեանս ամբողջ վարչական մեխանիզմը կեցած է Ընդհանուր Պատգամաւորական Ժողովի, Կեդրոնական Վարչութեան, Շրջանային կամ՝ Նահանգային վարչութեանց, Մասնաճիւղային վարչութեանց եւ Խմբապետներու վրայ: Սորա կը վարեն Միութեանս բոլոր ներքին եւ արտաքին գործերը, մնալով իւրաքանչիւրը իւր սահմաններու մէջ: Այդ սահմանները գծուած են Ներքին Ընդհանուր Կանոնադրութեան մէջ:

Կազմակերպութեանս իւրաքանչիւր շրջանակը կ'ունենայ իրեն յատուկ կանոնադրութիւնը, կազմուած տեղական պահանջներու համեմատ, որով կը գծուին նորա զանազան մասերի պարտուց եւ իրաւանց սահմանները, ինչպէս նաեւ Շրջանային վարչութեանց ընտրութեան եղանակը, ըստ տեղական հանգամանքներու:

Ներքին Կանոնադրերը հակառակ լինելու չեն Ծրագրի հիմնական կէտերուն: Իւրաքանչիւր Շրջանակ իւր գրամական հասոյթի 30 0/0-ը կ'ուղարկէ Կեդրոնական Գանձարանը:

ՆԵՐՔԻՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԱՆՈՆԱԳԻՐ ԳԱՂԱՓԱՐԱԿՑԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

ԳԼՈՒԽ Ա.

Ընդունելութիւն Անդամոց

Յօդ. 1.— Ամեն Հայ, որ լրացուցած է իր հասակի 17րդ տարին եւ կը ներկայացնէ անաղարտ բարոյական, կարող է անդամակցիլ Միութեանս՝ եթէ կը զաւանի նորա ծրագիրը, կ'ենթարկուի նորա կանոնադրին եւ յանձն կ'առնու կատարել բոլոր այն պարտականութիւնները, զորս Միութիւնը կը գնէ նորա վերայ, համաձայն իր ծրագրին, իր կանոնադրին եւ գործի պահանջին:

Յօդ. 2.— Որպէսզի մէկը ընդունուի Միութեանս շարքերուն մէջ, անհրաժեշտ է որ նա առջարկուի ծանօթ անդամի մը կողմանէ եւ ստանայ իւր պատկանելիք խմբի անդամներու մեծամասնութեան հաւանութիւնը:

ԳԼՈՒԽ Բ.

Վարչական հիմնական կազմ

Յօդ. 3.— Խումբ. — 8-15 անդամներ միմեանց հետ միանալով՝ կը կազմեն մի խումբ:

Յօդ. 4.— Խմբի թիւը չէ կարող լինել նուազ քան 8: Վերջին պարագային, այսինքն, եթէ այդ

Թիւը Տէն վար լինի՝ անդամագրուած անհատները կը միանան դրացի Խմբի կամ՝ Մասնաճիւղի հետ, մինչեւ որ լրացնելով պահանջուած օրինական թիւը՝ կազմեն ինքնուրոյն խումբ:

Յօդ. 5.— Մասնաճիւղ. — Մէկէ աւելի խումբեր միմեանց հետ միանալով՝ կը կազմեն մի մասնաճիւղ, պայմանաւ սակայն որ խումբերու թիւը Յէն վար չ'իջնէ: Վերջին պարագային, նորա կը միանան դրացի Մասնաճիւղի հետ, մինչեւ որ լրացնելով պահանջուած օրինական թիւը՝ կազմեն ինքնուրոյն Մասնաճիւղ:

Յօդ. 6.— Նահանգային Երջանակ. — Մէկէ աւելի Մասնաճիւղեր միմեանց հետ միանալով՝ կը կազմեն մի Նահանգային Շրջանակ, պայմանաւ սակայն որ Մասնաճիւղերու թիւը Յէն վար չ'իջնէ. վերջին պարագային, նորա կը միանան դրացի Նահանգային Շրջանակին հետ, մինչեւ որ լրացնելով պահանջուած օրինական թիւը՝ կազմեն ինքնուրոյն շրջանակ:

Յօդ. 7.— Ընդհանուր Պատգամաւորական Ժողովին և Կեդրոնական վարչութեան իրաւասութեան կը պատկանի Շրջանակների թիւը ի հարկին աւելցնել կամ պակսեցնել, նայելով այս կամ այն կէտի թուական մեծագոյն առաւելութեան կամ նուազութեան, դիրքին և ընծայած կարեւորութեան:

ԳԼՈՒԽ Գ.

Վարչական Մարմիններ

Յօդ. 8.— Խմբապետ. — Երբոր կը կազմուի մի խումբ, նա կ'ընտրէ իր մէջէն, ձայներու մեծամասնութեամբ և գաղտնի բուէարկութեամբ, մի խմբապետ:

Յօդ. 9.— Խմբապետը խմբի անմիջական ներկայացուցիչն է Մասնաճիւղի վարչութեան մօտ: Նորա պաշտօնն է ա) կանոնաւորապէս հաւաքել խմբի անդամներէն ամսական անդամական տուրքերը և ինքնազինման վճարները և յանձնել զայնա Մասնաճիւղի Վարչութեան, ստանալով այս վերջինէն օրինաւոր ընկալագրեր, զորս նա պարտի իր Ժամանակին տալ վճարող անդամներուն. բ) մշտական կանոնաւոր յարաբերութեան կապ պահպանել խմբի և վարչութեան միջեւ, տալով ասոր հարկ եղած տեղեկութիւնները խմբի գործերու մասին և ստանալով ասկէ հարկաւոր հրահանգները իր ներկայացուցած խմբի համար. գ) կանոնաւորապէս գումարել տեղական ներքին կանոնադրութեամբ որոշուած խմբային Ժողովները, զբաղուելու համար այն ամեն հարցերով, որոնք կը վերաբերին խմբին, ինչպէս նաեւ բացատրելու համար ծրագրային և կանոնական այլ և այլ սկզբունքներ, և հսկել տրուած որոշումներու անթերի գործադրութեան վրայ, այլ և կարգադրել ընկերներու մէջ պատահած անհամաձայնութիւնները. դ) կանոնաւոր արձանագրութիւն պահել տոմարներու մէջ խմբային Ժողովներու,

դրամական հաշիւներու, գնուած գէներերու և մըթերքներու քանակութեան, ամեն տեսակ գոյքերու մասին, որոնք կը վերաբերին իր խմբին, և երեք ամիսը մի անգամ տեղեկագիր ներկայացնել այդ բոլորի մասին Մասնաճիւղի վարչութեան. Ե) ուշի ուշով հսկել, վերջապէս, խմբի գործունէութեան կանոնաւոր ընթացքի և անդամներու կարգապահութեան վրայ և, ի հարկին, օգնել Մասնաճիւղի վարչութեան իր խորհուրդներով՝ եթէ այդ մասին պէտք կամ ցանկութիւն կը յայտնուի անոր կողմէն:

Մասնաձիշղային վարչութիւն

Յօդ. 10.— Երբոր կը կազմուի մի Մասնաճիւղ, նորա բաղկացուցիչ բոլոր խումբերը ընդհանուր ժողովի գումարուելով՝ ուղղակի և մի անգամէն կ'ընտրեն, ձայներու մեծամասնութեամբ և գաղտնի բուէարկութեամբ, մի վարչութիւն, բաղկացած 3-5 հոգիէ, նայելով տեղական պահանջներուն և յարմարութեանց:

Երկրի մէջ, ուր ընտրական այս եղանակը բազմակողմանի անյարմարութիւններ և դժուարութիւններ կը ներկայացնէ, Մասնաճիւղային վարչութիւնը կ'ընտրուի համեմատ կրկնակ ատիճանի դրութեան, այսինքն, նա կ'ընտրուի ո՛չ ուղղակի և ընդհանուր անդամական ժողովով, այլ խմբապետներէն կազմուած ժողովով, որոնք կ'ընտրեն զայն իրենց իսկ մէջէն, ձայներու մեծամասնութեամբ և գաղտնի բուէարկութեամբ:

Յօդ. 11.— Մասնաճիւղային վարչութիւնը մի Մասնաճիւղի բոլոր խումբերը ներկայացնող իշխանութիւնն է, որի այլ և այլ պարտականութիւններն են. ա) Մշտական սերտ կապ պահպանել իր ներկայացուցած Մասնաճիւղի և Նահանգային կամ Շրջանային վարչութեան միջև. բ) Վարել անկախօրէն, իր սահմանի մէջ, քննարկ պատասխանատու Նահանգային վարչութեան առաջ, բոլոր այն գործերը, որոնք կը վերաբերին Մասնաճիւղի խումբերուն. գ) Իր գանձապահի միջոցով ստանալ խմբապետներէն անդամական ամսական վճարները, ինքնագինումէն եկած վճարները և պարբերաբար հասցնել զայնս Նահանգային Շրջանի վարչութեան Գանձարանը, ստանալով այս վերջինէն պատշաճաւոր ընկալագրերը, զորս նա պարտի պահպանել իր մօտ անկորուստ. դ) Պարբերաբար հաշիւ ներկայացնել Նահ. Շրջանի վարչութեան՝ Մասնաճիւղի դրամական ծախքերու և առհասարակ իր գործունէութեան մասին. ե) Նահանգային վարչութեանէն եկած հրահանգները լրիւ և ճշգրտութեամբ կատարել, հաղորդելով անոր ինքն ալ իր կողմէն հարկաւոր տեղեկութիւնները՝ Մասնաճիւղի գործերու մասին. զ) Խումբերու մէջ վառ պահել հայրենասիրական և ապստամբական ոգին. ի հարկին, իր կողմանէ պրօպագանդիստ նշանակել՝ բացառելու համար խմբերուն՝ Միութեանս ծրագիրը, կանոնագիրը, Կեդր. վարչութեանէն եկած Շրջաբերականները, հրահանգները եւլն. է) Կարգադրել խմբերու և խմբապետներու միջև ծագած վէճերն ու անհամաձայնութիւնները, անմիջապէս

գոհացում առլ ամեն արդար բողոքներու, գան-
գատներու և դիտողութեանց, հակառակ պարա-
գային ծանր պատասխանատուութեան ենթարկ-
ուելով պաշտօնաւոր իշխանութեանց կողմանէ.
ը) Մասնաւոր խնամք տանել, գաղտնապահու-
թեան և կարելիութեան սահմաններու մէջ մը-
նալով, զինավարժական փորձերու և առհասարակ
հսկել Մասնաճիւղի գործերու կանոնաւոր ըն-
թացքի և Միութեան նիւթական ու բարոյական
գորութեան աստիճանական զարգացման վերայ,
որուն համար չխնայել ամեն կարելի ջանք՝ ծը-
րագրի և կանոնագրի տրամադրութիւններէն չը
չեղելու պայմանաւ. թ) Ստանալ խմբապետներէն
խմբերու հաշիւները և վաւերացնել զայնա:

Յօդ. 12.— Մասնաճիւղային վարչութիւնը
երբ միանգամ կազմուեցաւ, կ'ընտրէ իր մէջէն,
ձայներու մեծամասնութեամբ և գաղտնի քուէ-
արկութեամբ, մի Ատենապետ կամ Նախագահ, մի
Ատենադպիր կամ Քարտուղար, մի Գանձապահ և
մի Կնքապահ: Երկրի մէջ նաեւ մի Միւրապահ:

Այս պաշտօնեաներէն ամեն մէկը առանձին
առանձին անմիջապէս պատասխանատու է իր
գործողութեանց համար վարչութեան, իսկ վար-
չութիւնը ինքը անմիջապէս պատասխանատու է
իր գործողութեանց համար Նահանգային վար-
չութեան:

Յօդ. 13.— Երբ որ և է պատճառաւ վարչու-
թիւնը կ'ուզէ հրաժարուիլ, նա այդ մասին կը
զեկուցանէ ինչպէս Նահանգային վարչութեան,
նոյնպէս և իր խմբապետներուն: Այս վերջիննե-
րը կը փութան նոր վարչութիւն ընտրել ըստ

23րդ յօդուածի տրամադրութեան. սակայն մին-
չեւ նոր վարչութեան ընտրուիլն ու գործերու
վարչութիւնը ձեռք առնելը՝ հին վարչութիւնը
պարտի շարունակել ընթացիկ գործերը, հակա-
ռակ պարագային պատասխանատու մնալով Նա-
հակգային վարչութեան առաջ:

Յօդ. 14.— Եթէ այլեւայլ պատճառներով
վարչութիւնը զրկուի իր անդամներու մէկէն
կամ երկուսէն, և կամ կորսնցնելով իր մեծամաս-
նութիւնը՝ կազմալուծման ենթարկուի, պաշտօնի
վրայ մնացողները պարտաւոր են զեկուցանել այդ
մասին Նահանգային վարչութեան, ինչպէս նաեւ
իրենց խմբապետներուն: Այս վերջինները կը
փութան լրացնել բացակաները մասնակի ընտ-
րութեամբ՝ եթէ կազմալուծում չկայ, ամբողջա-
կան ընտրութեամբ՝ եթէ կազմալուծում կայ,
ըստ 23րդ յօդուածի:

Յօդ. 15.— Եթէ կազմալուծումէն յետոյ ան-
միջապէս հնարաւոր չդառնայ հանգամանքներու
բերամբ ընտրական գործողութեամբ օրինաւոր
վարչութիւն հաստատել՝ այդ պարագային Նա-
հանգային վարչութիւնը կը նշանակէ իր կող-
մանէ մէկը, որպէս ներկայացուցիչ, որ կը վարէ
Մասնաճիւղի գործերը, մինչեւ կարելի լինի օրի-
նաւոր Մասնաճիւղային վարչութիւն ընտրել:

Նահանգային կամ Շրջանային վարչութիւն

Յօդ. 16.— Երբոր կը կազմուի մի Նահան-
գային Շրջանակ, նորա բաղկացուցիչ Մասնա-

ծիւղերը կ'ընտրեն, Շրջանակի գործերը վարելու համար, մի Նահանգային կամ Շրջանային վարչութիւն, բաղկացած 3-7 հոգիէ, Նայելով տեղական պահանջներուն և կարելիութեանց:

Յօդ. 17:— Նահանգային կամ Շրջանային վարչութիւնը կ'ընտրուի Նահանգի կամ Շրջանի Մասնաճիւղերու կողմանէ ուղարկուած մի մի պատգամաւորներու ժողովէն, որ կը կոչուի Նահանգային կամ Շրջանային Պատգամաւորական ժողով, գաղտնի քուէարկութեամբ և ձայներու մեծամասնութեամբ: Շրջանային Պատգամաւորական ժողովը կ'որոշէ նմանապէս Նահանգային վարչութեան նստավայրը: Երկրի մէջ Նահանգային վարչութիւնը կը կազմուի ըստ տեղական ներքին կանոնադրի:

Յօդ. 18.— Նահ. կամ Շրջ. վարչութիւնը Նահանգային Մասնաճիւղերու անմիջական ներկայացուցիչ իշխանութիւնն է: Նորա պարտականութիւններն են. ա) Վարել անկախօրէն իր Նահանգային սահմաններու մէջ այն բոլոր գործերը, որոնք ունին զուտ Նահանգային տեղական բնաւորութիւն և չեն դիպչիր այնպիսի հարցերու, որոնք ընդհանուր բնւորութիւն ունենալով կը վերաբերին Կեդր. վարչութեան իրաւասութեան. բ) Մշտական սերտ յարաբերութեան մէջ լինել Կեդր. վարչութեան հետ, ստանալով անկէ հրահանգներ, կարգադրութիւններ, պատուէրներ ևն. և տալով անոր, փոխադարձաբար, ամեն հարկաւոր տեղեկութիւններ գործի վերաբերեալ. ինքնաբերաբար կամ նորա հրամանին. գ) Ունենալ կանոնաւոր կապ ուրիշ Նահանգային վարչու-

թեանց հետ և կատարել նոցա հետ խորհրդակցութիւն գործերու մասին. դ) Հոգ տանիլ ամեն կերպ կանոնաւոր վիճակի մէջ պահելու համար Նահանգային գործերը, ամեն կէտի վրայ վառ պահելու համար հայրենասիրական և ապստամբական ոգին, աւելի ու աւելի զարգացնելու համար Միութեանս զօրութիւնը եւլն. ե) Քննել ու վաւերացնել Մասնաճիւղերու հաշիւները և նոցա գործունէութիւնը, լուծել ապօրինի կազմութիւնները և հրամայել նոր վարչական օրինաւոր ընտրութիւն. զ) Պարբերաբար և ամեն անգամ, երբ Կեդրոնը պահանջ կը ներկայացնէ, ճշգրիտ և զիտական տեղեկագրեր և վիճակագրեր ուղարկել Կեդր. վարչութեան՝ Նահանգային ընդհանուր վիճակի, գործունէութեան և զբաղական հաշիւներու վերաբերեալ. է) Պարբերաբար և կանոնաւորապէս դանձել Մասնաճիւղերէն, տալով պատշաճաւոր ընկալագրեր, անդամական, ինքնագինման և ամեն կարգի գրաստական հասոյթներ, ուղարկել Կեդր. Գանձաւանդ կանոնաւորապէս 0/0 ին 30ը, ըստ ծրագրի տրամադրութեան, և գործածելով մնացածը ամեն կարգի տեղական և ընդհանուր պէտքերու վրայ:

Յօդ. 19.— Նահանգային վարչութիւնը իր բոլոր գործերու համար ուղղակի պատասխանատու է Կեդր. վարչութեան:

Յօդ. 20.— Երբ մի անգամ կազմուեցաւ Նահանգային վարչութիւն, նա իր մէջէն կ'ընտրէ ձայնի մեծամասնութեամբ եւ գաղտնի քուէարկութեամբ մի Ատենապետ կամ Նախագահ, մի Ատենադպիր կամ Քարտուղար, մի Գանձապահ եւ

մի Կնքապահ: Երկրի մէջ նաեւ մի Մթերապահ:

Այս պաշտօնեաներուն ամեն մէկը առանձին առանձին եւ անմիջապէս պատասխանատու է իր գործողութեանց համար Նահանգային վարչութեան, որ իր կարգին պատասխանատու է հաւարարը Կեդր. վարչութեան:

Յօդ. 21.— Տեղական ներքին մի կանոնադրութիւն կը գծէ, ինչպէս Մասնաճիւղային վարչութեան, նոյնպէս եւ Նահ. վարչութեան ամեն մի պաշտօնէի գործողութեանց սահմանները:

Յօդ. 22.— Երբ որ եւ է պատճառաւ Նահ. վարչութիւնը կ'ուզէ հրաժարուիլ, նա այդ մասին պարտաւոր է զեկուցանել Կեդր. վարչութեան, ինչպէս նաեւ Մասնաճիւղերու վարչութեանց, որոնք կը փութան նոր վարչութիւն ընտրել ըստ ՅՅրդ. յօդուածի տրամադրութեան:

Յօդ. 23.— Եթէ որ եւ է պատճառով վարչութեան անդամներէն մէկ կամ մէկըանին պակասին, առանց կազմալուծման ենթարկելու մարմինը, այդ պարագային պակասած անդամներու տեղը կը լրացուի համաձայն ՅՅրդ. յօդուածի տրամադրութեան:

Յօդ. 24.— Եթէ պակասող անդամներու թիւը մեծնալով կազմալուծում յառաջ գայ Մարմնի, այսինքն սա իր մեծամասնութիւնը կ'որոշեցնէ, այդ պարագային, պաշտօնի վրայ մնացողները պարտաւոր են անմիջապէս զեկուցանել այդ իրողութեան մասին մէկ կողմէ՝ Կեդր. վարչութեան, միւս կողմէ՝ Մասնաճիւղերու վարչութեանց: Այս վերջինները անմիջապէս կը ձեռնարկեն նոր ընտրութեան, ըստ ՅՅրդ. յօդուածի. մինչև նոր Վար-

չութեան ընտրուիլը, սակայն, և պաշտօնի անցնիլը, նորա պարտաւոր են շարունակել ընթացիկ գործերը:

Իսկ եթէ կազմալուծումէն անմիջապէս յետոյ հանգամանքներու աննպաստ բերումով հնարաւոր չգտնայ օրինաւոր Նահ. վարչական ընտրութիւն կատարել, այդ պարագային, Կեդր. վարչութիւնը կը նշանակէ իր կողմանէ մէկը, որպէս ներկայացուցիչ, որ կը վարէ Նահանգային գործերը, մինչև կարելի լինի օրինաւոր Նահանգային վարչական ընտրութիւն կատարել:

Կեդրոնական վարչութիւն

Յօդ. 25.— Կեդր. վարչութիւնը ընդհանուր կազմակերպութեան ներկայացուցիչ իշխանութիւնն է, որ ունի միանգամայն գործադիր եւ օրէնսդիր հանգամանք, ի բացակայութեան Ընդհ. Պատգամաւորական Ժողովոյ: Նա կ'ընտրուի Ընդհ. Պատգմ. Ժողովէն՝ ձայներու մեծամասնութեամբ և զադտնի բուէարկութեամբ, և կը բաղկանայ 3-5 հոգիէ:

Յօդ. 26.— Կեդր. վարչութիւնը պաշտօն եւ պարտականութիւն ունի. ա) Վարելու Յեղափոխական-Ապստամբական Գործի վերին տեսչութիւնը և հսկելու ընդհանուր գործունէութեան ներդաշնակութեան վրայ. բ) Պահպանելու Նահանգային վարչութեանց հետ մշտական կանոնաւոր յարաբերութիւն. գ) Ներքին զադտնի Շրջաբերականներով տալու ծրագրային և կանոնական հար-

ցիրու մասին մեկնութիւններ, ինչպէս նաեւ հարկաւոր պատուէրներ, հրահանգներ, կարգադրութիւններ և տեղեկութիւններ. դ) Քննելու և հաստատելու նա՛հ. վարչութեանց տեղական ներքին կանոնադրերը, մշտապէս վառ պահելու առնոյց մէջ հայրենասիրական և ապստամբական ոգին, յորդորելու զանոնք գէպի ժրաջան գործունէութիւնը, անձնութիւնը, պարտականութեանց ճշգրի կատարումը, ուղարկելով ի հարկին, նաեւ յատուկ առաքեալներ, բնեւոր առնոյց մէջ ծագած վէճերն ու անհամաձայնութիւնները և անօրինելու պարտ ու պատշաճը, բնեւոր նոյցա գործունէութիւնն ու գրամական հաշիւները և վաւերացնելու զայնս, բեկանելու ապօրինի կազմութիւնները եւլն. ե) Ի իարկին, կատարելու յարաբերութիւններ Միութենէն գուրս գործող խումբերու կամ մարմիններու հետ, առանց վրտանգելու իր գիրքը. զ) Նախանձախնդիր աչքերով հետեւելու ծրագրի, կանոնադրի, հաստատուած օրէնքներու և տրուած հրահանգներու ճշգրիտ գործադրութեան. է) Ստանալու Շրջանակներէն ուղարկուած գրաքները. ը) Հսկելու ապստամբական ուժի կանոնաւոր պատրաստութեան վրայ և որոշելու ապստամբութեան յարմար ընթացքն եւ եզանակը. թ) Աշալուրջ կերպով հետեւելու բաղադրական ամեն գործունէութեան և գէպերու, կշռելու համար հանգամանքներու նպատակով կամ աննպատակ լինելը ապստամբական շարժումներու տեսակէտով. ժ) Ի նկատի ունենալու, նաեւ, շրջապատող ցեղերու թշնամական կամ բարեկամական տրամադրութիւնները, զգուշանա-

լու ամեն վաղաժամ և անհետեւանք ձեռնարկներէ, որոնք կարող են կասեցնել ապստամբական ուժի պատրաստութեան կանոնաւոր գործողութիւնը և վտանգել բո՛ւն իսկ Գործի ապագայ յաջողութիւնը. ժա) Ապստամբական ընթացքն որոշելու առաջ՝ խորհրդակցութիւն կատարելու երկրի Նահանգային Շրջաններու վարչութեանց հետ, միշտ պահելով իր ինքնիշխանութիւնը իր որոշումներու մէջ, և ունենալու Նահանգային վարչութեանց բաղմակողմանի կերպով ուսումնասիրուած տեղեկագրերը, հիմնուած ճշգրիտ փաստերու վրայ. ժբ) Ներկայացնելու Ընդհ. Պատգմ. Ժողովին, որուն նա ուղղակի պատասխանատու է, իր ընդհանուր գործունէութեան և գրամական ծախքերու հաշիւները:

Յօդ. 27.— Կեդրոնական վարչութիւնը ի՛նքը կ'ընտրէ իր մէջէն իր Ատենապետը կամ Նախագահը, իր Ատենագպիրը կամ Քարտուղարը, իր Գանձապահը և Կնքապահը, որոնց իւրաքանչիւրը առանձին առանձին պատասխանատու է իր գործողութեանց համար անմիջապէս և ուղղակի Կեդ. վարչութեան, իսկ հաւաքաբար ամենքը միասին, Ընդհ. Պատգմ. Ժողովին:

Յօդ. 28.— Եթէ Կեդր. վարչութիւնը որ և է պատճառով ուղէ հրաժարուիլ պաշտօնէ, նա այդ մասին պարտաւոր է զեկուցանել Նահանգային վարչութեանց եւ շարունակել ընթացիկ գործերու վարչութիւնը, մինչեւ այս վերջինները Ընդհ. Պատգմ. Ժողով գումարելով՝ ընտրեն նոր Կեդրոն:

Յօդ. 29.— Այն պարագային, երբ Կեդր. վարչութեան անդամներէն կը պակասին մէկ կամ եր-

կու հոգի, մնացածները պէտք է լրացնեն օրինական թիւը, ենթադրելով որ սա եղած լինի 5, հետեւեալ կերպով. նոքա կը ներկայացնեն Շըրջանային վարչութեանց ընտրուելիք անդամներու համար երկպատիկ ցանկ, որմէ Շըջանային վարչութիւնները կ'ընտրեն ձայներու մեծամասնութեամբ պակասած անդամներու փոխարէն: Եթէ պատահի սակայն որ ո ե է պատճառով ընտրական այս եղանակով դրական արդիւնք ձեռք չը բերուի՝ այն ժամանակ Կեդր. վարչութեան մնացած անդամներուն կը մնայ ընտրել կազմակերպութեան մէջէն, ձայներու մեծամասնութեամբ, իրենց յարմար դատած անձերը և տալ այդ մասին գիտութիւն Շըջանային վարչութեանց: Իսկ եթէ մեծամասնութիւնն է որ կը պակասի, այդ պարագային կեդրոնը կը համարուի լուծուած և կ'առաջարկուի նոր ընտրութիւն համաձայն ըստորև գրուած 55րդ յօդուածին:

Յօդ. 30.— Միայն Ընդհ. Պատգմ. ժողովը կ'որոշէ թէ Կեդր. վարչութիւնը բանի՝ անգամէ բաղկանալու է:

Յօդ. 31.— Կեդր. վարչութեան անդամներուն անձնական ծախքերը պարտին հոգացուիլ կազմակերպութեան կողմանէ՝ եթէ անկարելիութիւն յառաջանայ նոցա՝ կեդրոնավայրի մէջ գտնել անձնական կից զբաղմունք, հոգալու համար այդ ծախքերը ամբողջութեամբ կամ մասամբ, առանց սակայն, վնաս բերելու յեղափոխական գործերուն: Ընդհ. Պատգմ. ժողովին կը պատկանի որոշել անձնական ծախքերու մի չափ:

Յօդ. 32.— Կեդր. վարչութեան անդամները

հաւասար ձայն ունին որոշումներու մէջ եւ են վերընտրելի:

Յօդ. 33.— Կեդր. վարչութիւնը ոչ մի ձայն չունի Ընդհ. Պատգմ. ժողովին մէջ, որուն նա համարատու է:

Յօդ. 34.— Կեդր. վարչութեան անդամները կարող են ընտրուիլ որպէս պատգամաւոր Ընդհ. Պատգմ. ժողովին մէջ, սակայն նոքա ձեռնպահ կը մնան ամեն անգամ որ խնդիրը կը վերաբերի կեդրոնի գործունէութեան և նորա հաշիւներու ըննութեան:

Յօդ. 35.— Կեդր. վարչութիւնը եռամեայ տեւողութիւն ունի, ի բաց առեալ բացառիկ հանգամանքներ, որոնք կը հարկադրեն Ընդհ. Պատգ. ժողովոյ գումարում, որ պարագային նա կը դադարի:

Յօդ. 36.— Ամեն անգամ որ Կեդրոնը իր կողմանէ կ'ուղարկէ մի պաշտօնեայ կամ «առաքեալ» պրօպագանդայի և կամ ուրիշ ո ե է յեղափոխական նպատակով, պարտի հոգալ նորա ծախքերը, որոնք կը դադարին պաշտօնի դադարման հետ:

Ընդհանուր Պատգամաւորական ժողով

Յօդ. 37.— Ընդհ. Պատգմ. ժողովը Միութեանս զերագոյն օրէնագիր իշխանութիւնն է, որ կը կազմուի Նահանգային Շըջանակներու կողմանէ ուղարկուած մի մի ներկայացուցիչ պատգամաւորներէ:

Յօդ. 38.— Նահանգային վարչութիւնները

իրենք կ'ընտրեն պատգամաւորը իրենց մէջէն կամ իրենց պատկանեալ շրջանակէն:

Յօդ. 39.— Ընդհ. Պատգմ. ժողովի մէջ պատգամաւորները ունին միմեանց համահաւասար ձայն:

Յօդ. 40.— Երբ ու է առթիւ կը գումարուի Ընդհ. Պատգմ. ժողով, անմիջապէս կը դադարի գործող Կեդր. վարչութեան իշխանութիւնը, զոր ի գործ կը դնէ ինքը, Ընդհ. Պատգմ. ժողովը, ամբողջութեամբ կամ իրմէ ընտրուած առժամանակեայ Յանձնախմբի միջոցաւ, մինչեւ իր նիստերի դադարիլը և նոր Կեդր. վարչութեան կազմուիլը:

Այնու ամենայնիւ, եթէ Կեդր. վարչութիւնը ինքն է որ, որ և է արտաքոյ կարգի պատճառով, հարկ կը դառնէ Ընդհ. Պատգմ. ժողով գումարել, երբ տակաւին լրացած չէ իր պաշտօնի տեւողութեան կանոնական ժամանակամիջոցը, և եթէ չկայ որ և է պարագայ Կեդր. վարչութեան նոր ընտրութեան, այդ պարագային, գործող Կեդր. վարչութեան իշխանութիւնը չի դադարիլ, այլ կը մնայ շարունակելի, մինչև կանոնական եռամեայ ժամանակամիջոցի լրանալը:

Յօդ. 41.— Ընդհ. Պատգմ. ժողով կը գումարուի կանոնաւորապէս երեք տարին մի անգամ:

Ընդ. Պատգմ. ժողով կը գումարուի նաև բացառիկ հազամանքներու մէջ Կեդր. վարչութեան հրաւիրմամբ, երբ սա որ և է պատճառով ուղէ հրաժարիլ իր պաշտօնէն, կամ ենթարկուի կազմալոյծ վիճակի:

Յօդ. 42.— Ընդհ. Պատգմ. ժողով կը գումար-

ուի, նաեւ երբ նահանգային Շրջաններու մեծամասնութեան կողմանէ պահանջ դրուի Կեդրոնի առաջ. այս պարագային վերջինս պարտաւոր է անմիջապէս ձեռնարկել նորա գումարման:

Ինչ պարագայի մէջ ալ որ լինի, Կեդր. վարչութիւնն է՝ որ պաշտօնապէս կը հրաւիրէ Ընդհ. Պատգմ. ժողովը:

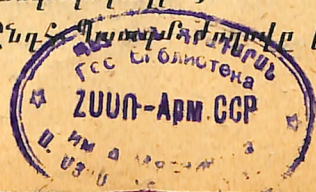
Յօդ. 43.— Որ և է Ընդհ. Պատգմ. ժողով, որ կը գումարուի յանուն Միութեանս արտաքոյ վերողրեալ սահմաններուն, չի համարուի օրինաւոր: Օրինաւոր չէ նմանապէս Ընդհ. Պատգմ. ժողովը, եթէ ներկայ չէ նահ. Շրջաններու մեծամասնութիւնը կամ առանձին պատգամաւորի միջոցաւ և կամ յանձնուած ձայնով:

Յօդ. 44.— Մի պատգամաւոր չէ կարող երկու ձայնէ աւելի ունենալ:

Յօդ. 45.— Ընդհ. Պատգմ. ժողովի որոշումները կը տրուին ձայներու մեծամասնութեամբ և պարտաւորիչ են բոլոր շրջանակներու համար, առանց բացառութեան:

Յօդ. 46.— Ընդհ. Պատգմ. ժողովի պաշտօնն է. ա) Ստանալ Կեդրոնի ընդհանուր գործունէութեան եւ դրամական ծախուց հաշուետուութիւնը. բ) Ընտրել նոր Կեդր. վարչութիւն, գ) Սահմանել օրինական նոր կարգեր, կատարել ծրարագրային բարեփոխումներ՝ եթէ հարկ կայ, եւ, առհասարակ, անել այն ամենը, ինչ որ ժամանակի և գործի պահանջները կը թելադրեն, առանց սակայն դիպչելու Միութեանս հիմնական նպատակին, որ անփոփոխելի է:

Յօդ. 47.— Ընդհ. Պատգմ. ժողովը իր գիւանի

միջոցով պարտաւոր է արձանագրել կանոնաւոր տոմարներու մէջ իր բոլոր նիստերը և տուած որոշումները, զորս նա կը յանձնէ կեդրոնին ի պահ կազմակերպութեան արխիվին մէջ:

Յօդ. 48.— Պատգամաւորները իրենց պաշտօնի բոլոր տեւողութեան միջոցին իրենց անձնական ծախքերը կ'ստանան ամեն մէկը այն շրջանակէն, որի կողմանէ նա նշանակուած է:

Յօդ. 49.— Ընդհ. Պատգմ. ժողովը պարտի ունենալ, ինչպէս ամեն ժողով, իր ներքին կանոնագիրը, որի համեմատ կը կատարուին նիստերը և կը տրուին որոշումները:

Ներկայացուցիչ

Յօդ. 50.— Ներկայացուցիչը Կեդր. վարչութեան կողմանէ Նահանգային վարչութեանց եւ Մասնաճիւղերու մօտ ուղարկուած առաքելն է կամ պաշտօնեան, առժամանակեայ կամ մնայուն հանգամանքով, նայելով ժամանակի և հանգամանքներու պահանջման:

Յօդ. 51.— Կեդր. վարչութեան ներկայացուցչի պաշտօնն է. ա) Վերահսկել Նահանգային և Մասնաճիւղային վարչութեանց այլևայլ գործողութեանց վերայ, ծրագրային և կանոնագրական տրամադրութեանց և Կեդր. վարչութեան կողմանէ տրուած հրահանգներու և եղած կարգադրութեանց ճշգիւ գործադրութեան վրայ, և առ հասարակ, գործերու կանոնաւոր ընթացքի վրայ,

և տալ այդ բոլորի մասին ճշգրիտ և կանոնաւոր տեղեկութիւն ու հաշիւ Կեդր. վարչութեան. բ) Գաղտնի պրօպագանդա կատարել իր ուղարկուած վայրերու մէջ կազմակերպական տեսակէտով, օգնելով նաև այդ գործի մէջ, ամեն անգամ որ պահանջ դրուի իր առաջ, տեղական Նահանգային և Մասնաճիւղային վարչութեանց, վերացնել շարքերու մէջ պատահաբար առաջ եկող խռովութիւններն ու երկպառակութիւնները և ամեն կերպով հոգ տանիլ կազմակերպութեան զօրութեան աճմանն ու հաստատութեան, ինչպէս նաև սշտապէս վառ պահել Միութեանս հետեւողներուն մէջ հայրենասիրական և ապստամբական ոգին:

Յօդ. 52.— Ներկայացուցիչը կարող է ներկայ գտնուիլ Նահանգային վարչութեանց նիստերուն կամ ինքնաբերաբար, կամ նոցա հրաւիրման վերայ, սակայն տրուած որոշմանց մէջ ունի միայն խորհրդատուական ձայն և կը հսկէ ժողովներու օրինաւորութեան վրայ:

Յօդ. 53.— Ներկայացուցիչը, Կեդրոնի հրահանգով, կարող է լուծել մի վարչութիւն՝ եթէ սորա կազմութիւնը ապօրինի յայտնուի, և ձեռնարկել նոր վարչութեան ընտրութեան:

Յօդ. 54.— Ներկայացուցիչը իր գործողութեանց համար անմիջապէս և ուղղակի պատասխանատու է Կեդր. վարչութեան և կը գործէ ու կը շարժի նորա հրամաններու ու հրահանգներու համեմատ:

Յօդ. 55.— Ներկայացուցչի ծախքերը կը հոգացուին Կեդր. Գանձարանէն, այդ ծախքերը կը դադարին նորա պաշտօնի դադարման հետ: Այ-

նու ամենայնիւ, եթէ ներկայացուցիչը մնայուն հանգամանք ունի և եթէ հնարաւորութիւն կայ՝ նա պարտաւոր է իրեն համար փնտռել անձնական գործ, որով կարենայ հոգալ իր անձնական ծախքերը, առանց փութելու իր պաշտօնի կիրառման:

Յօդ. 56.— Նահանգային վարչութիւնները, ի հարկին, կարող են իրենց Շրջանի գործերը կարգադրելու նպատակաւ, իրենց կողմանէ հանել ժամանակաւոր շրջուն գործիչներ կամ պրօպագանդիստներ իրենց սահմանի մէջ, զնեւով սակայն, կեդրոնի առաջ այդ հանման պատճառաբանուած անհրաժեշտութիւնը:

Յօդ. 57.— Նահանգային վարչութեանց կողմէ հանուած գործիչները միայն ժամանակաւոր են և ոչ մնայուն, որոնք նաեւ կ'ստանան իրենց ծախքերը, իրենց պաշտօնի բոլոր տեւողութեան միջոցին, Նահանգային վարչութեան Գանձարանէն:

Յօդ. 58.— Նահանգային գործիչները Մասնաճիւղերու վարչութեանց նիստերուն կարող են մասնակցիլ միայն խորհրդատուական ձայնով:

ԳԼՈՒԽ Է.

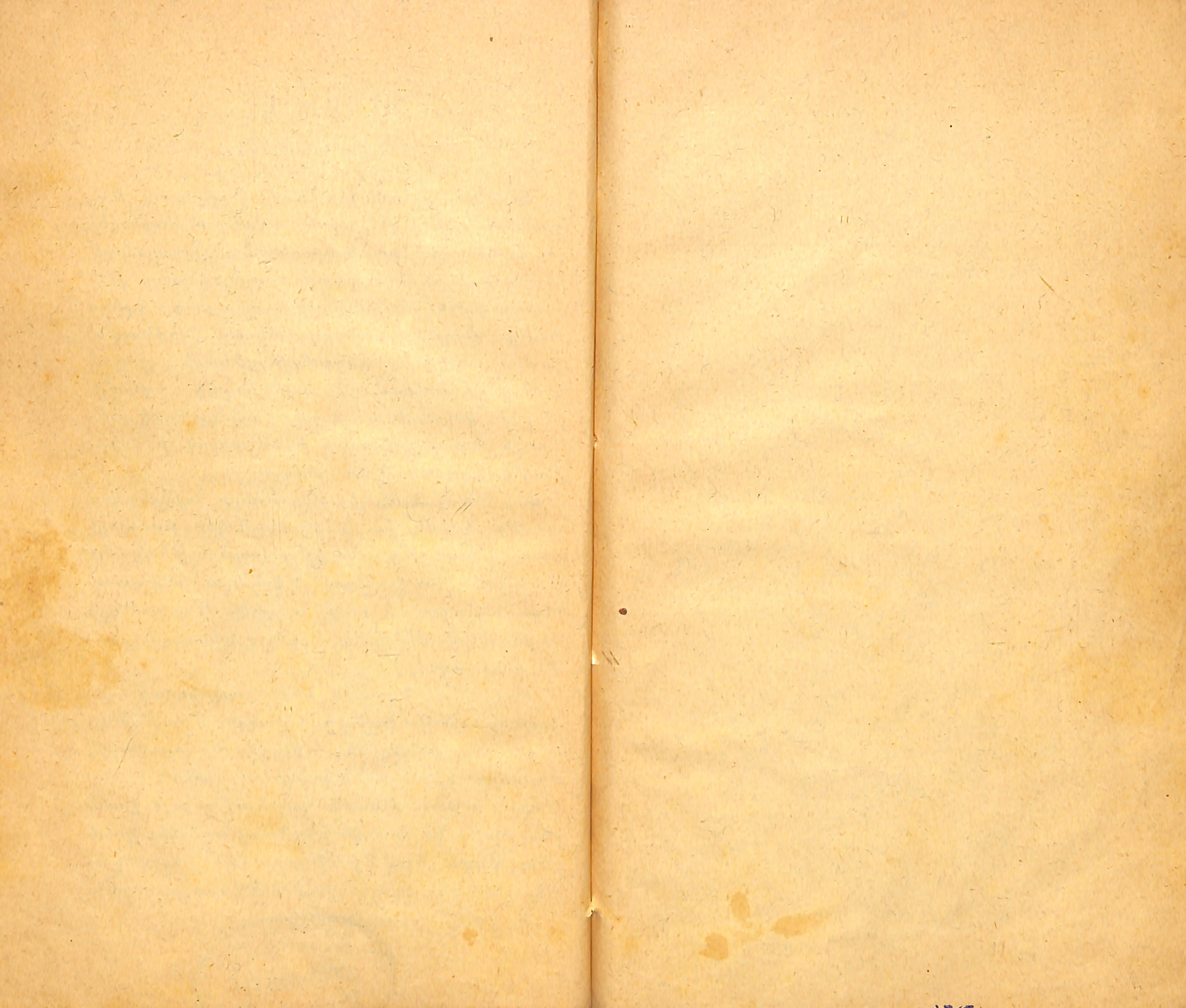
Համակիր անդամներ

Յօդ. 83.— Համակիր կամ Քաջաւերող Անդամները անոնք են, որոնք առանց ենթարկուելու կանոնադրի տրամադրութեանց, յօժարակամ կը մասնակցին Միութեան՝ օգնելով անոր թէ՛ բարոյապէս և թէ՛ նիւթապէս. բարոյապէս՝ իրենց խորհուրդներով և քաջաւերութեամբ, նիւթապէս՝ իրենց ամսական անդամավճարներով, զէնքով կամ զէնքի փոխարէնով, ամեն կարգի ռազմամրութեով, կերակրի պաշարով, ամեն տեսակ անհրաժեշտ գործիքներով և իրեզնէներով և, վերջապէս, դրամական նուէրներով:

Յօդ. 84.— Համակիր անդամները նոյնպէս կարող են կազմել խումբեր «Համակիր խումբեր» անուան տակ և գտնուիլ յարաբերութեան մէջ Միութեան հետ կամ գործօն խմբերու խմբապետներու միջոցաւ և կա՛մ ուղղակի Մասնաճիւղի վարչութեան միջոցաւ, նայելով տեղական յարմարութեանց:

Յօդ. 85.— Իգական սեռի պատկանող անհատներ նոյնպէս կարող են աջակցիլ Միութեանս, որպէս լոկ համակիրներ, ինչպէս կը տրամադրէ ծրագիրը, իրենց ամեն կարգի բարոյական և նիւթական աջակցութեամբ, կազմելով ուրոյն խումբեր, որոնք կը կոչուին «Կանանց համակիր խումբեր», և գտնուելով Միութեանս հետ յարաբերութեան մէջ, ըստ տրամադրութեան 84րդ յօդուածի:

104. UB

98-0

Zuf.

2314

2013

